

	Центрально-український державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Назва дисципліни			
		<i>Спеціальна методика географії</i> Статус дисципліни <i>обов'язкова</i>			
Галузь знань	<i>01 Освіта/Педагогіка</i>				
Спеціальність	<i>016.02 Спеціальна освіта. (Корекційна психопедагогіка)</i>				
Освітня програма	<i>Спеціальна освіта. (Корекційна психопедагогіка і логопедія)</i>				
Рівень вищої освіти	<i>перший (бакалаврський)</i>				
Форма навчання	<i>денна</i>				
Курс	<i>3</i>				
Семестр	<i>6</i>				
Обсяг дисципліни	Кредити	<i>3</i>	<i>90</i>	Години	
	Лекційні			<i>18</i>	
	Практичні/семінарські			<i>18</i>	
	Лабораторні				
	Самостійна робота			<i>54</i>	
Семестровий контроль	<i>екзамен</i>				
Викладач	<i>Завітренко Долорес Жораївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та спеціальної освіти</i>				
Контактна інформація	<i>d.z.zavitrenko@cuspu.edu.ua</i>				
Кафедра	<i>педагогіки та спеціальної освіти</i>				
Факультет	<i>педагогіки, психології та мистецтв</i>				
Предмет навчання	Курс «Спеціальна методика географії» дозволить систематизувати знання щодо чинної нормативної бази що стосується інклюзивної освіти та кваліфікаційних вимог педагога; сформувати комплексне уявлення про особливості процесу інклюзивного навчання та ролі в ньому вчителя				
Мета	Курс «Спеціальна методика географії» забезпечує професійну підготовку вчителів спеціальної школи з курсу «Географія»: оволодіння методикою викладання навчального предмету за курсами: «Початковий курс фізичної географії», «Загальна географія», «Географія світу», «Географія України». Завдання розкриття перед вчителем шляхів, які ведуть до найбільш досконалого викладання основ науки у відповідності з навчально-виховними, корекційними завданнями спеціальної школи.				

Компетентності	<i>Інтегральна</i> ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти. <i>Загальні компетентності:</i> ЗК-2. Здатність зберігати та при-множувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК-8. Здатність працювати в команді. <i>Спеціальні компетентності:</i> СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами. СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення. СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища. СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

Програмні результати (Чому можна навчитися)	PH 5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів. PH 6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей. PH 11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвиткового навчання дітей з особливими освітніми потребами. PH 14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо. PH 17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.
Зміст дисципліни	Модуль I. Загальні питання методики викладання географії у спеціальній школі Тема 1. Вступ. Тема 2. Формування і розвиток географічних уявлень, понять, суджень у учнів спеціальної школи. Тема 3. Методи і прийоми викладання географії у спеціальній школі. Тема 4. Форми організації навчального процесу. Тема 5. Позакласна робота – одна із форм організації навчально – виховного процесу. Тема 6. Повторення, перевірка, оцінення знань учнів спеціальної школи з географії. Тема 7. Матеріальна база навчання географії. Модуль II. Зміст і методика роботи з географії у 6, 7 класах спеціальної школи Тема 8. Аналіз програм і підручників з «Початкового курсу фізичної Географії» (6 клас). Орієнтовне планування уроків. Тема 9. Планування і проведення екскурсій та практичних робіт з курсу „Початкового курсу фізичної географії” (6 клас). Тема 10. Особливості організації спостережень, ведення щоденників спостереження за природою. Тема 11. Методика використання картографічних посібників на уроках географії у 6 класі. Тема 12. Аналіз програм і підручників з курсу «Загальна географія» (7 клас). Орієнтовне планування уроків. Тема 13. Планування і проведення екскурсій та практичних робіт з курсу «Загальна географія» (7 клас). Тема 14. Методика використання картографічних посібників на уроках географії у 7 класі. Модуль III. Зміст і методика роботи з географії у 8, 9 класах спеціальної школи Тема 15. Аналіз програм і підручників з курсу «Географія світу» (8 клас). Орієнтовне планування уроків. Тема 16. Планування і проведення уроків з використанням

	ТЗН, практичних робіт у 8 класі. Тема 17. Методика вивчення основних тем курсу «Географія світу» у 8 класі. Тема 18. Аналіз програм і підручників з курсу «Географія України» (9 клас). Орієнтовне планування уроків.

Критерії оцінювання роботи студентів	Поточне оцінювання: здійснюється на семінарських заняттях або на консультаціях (при відпрацюванні пропущених занять чи при бажанні підвищити попереднє оцінювання). Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо. Критерії оцінювання роботи студента на занятті 5 балів - досконале знання та розуміння понятійного апарату з тієї чи іншої теми, вільне оперування різноманітними класифікаціями. Відповідь на поставлені питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями. Викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами концентрованого викладу матеріалу. Демонструє творче застосування знань при зміні запитання. У відповіді майже не трапляються мовленнєві помилки. 4 бали - відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Понятійна основа засвоєна. Відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу. Недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база. Студент вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації. У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки. 3 бали - відповідь неповна, фрагментарна. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Вони застосовуються: переважно для виконання завдань репродуктивного характеру. У відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість. Студент використовує, лише окремі знання у новій навчальній ситуації. У відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки. 2 бали - студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності, оперує лише загальними фразами. Відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені факти, дає відповідь у формі висловлювання (судження). Наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.
Політика курсу	Вивчення навчальної дисципліни «Спеціальна методика географії» потребує: активної пізнавальної діяльності здобувача вищої освіти на лекційних заняттях, виконання

	модульних контрольних робіт (тестових завдань), самостійної роботи, підготовки до практичних занять; роботи з нормативно-правовими документами, опрацювання рекомендованої літератури. Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, навчанні у співробітництві; плюралізмі думок як важливій основі розвитку критичного мислення студентів. Студент має право: - вільно висловлювати свої думки, аргументуючи їх знаннями провідних засад організації освітнього процесу; - вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять; - відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку; - отримати індивідуальні консультації у викладача. Студент зобов'язаний: - відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин; - брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача; - виконати завдання для самостійної роботи; - набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів. Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж двох тижнів після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо). Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка». У процесі навчання забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво. Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах особистісно-зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів.
Інформаційне забезпечення	Рекомендована література Основна література 1. Кобернік С.Г. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах: Навчально-методичний посібник / Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Скуратович О.Я.; За ред. С.Г. Коберніка. – К.: Навч. книга, 2005. – 319 с.

2. Липа В.О. Зміст та корекційна спрямованість вивчення географії в допоміжній школі. – К.: ІЗМН, 1996.

3. Навчальна програма для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей. Природознавство, 1-4 класи. К.: Інститут спеціальної педагогіки НАПН України, 2014. - 49 с.

4. Навчальна програма для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей. «Я у світі», 3, 4 класи. К.: Інститут спеціальної педагогіки НАПН України, 2014. - 22 с.

5. Програма з географії для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (5-9 кл.) Укладачі: Одинченко Л.К., Скиба Т.Ю. Київ, 2015. - 49 с.

6. Навчальна програма для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Природознавство, 8-9 класи. К.: Інститут спеціальної педагогіки НАПН України, 2016. – 14 с.

Допоміжна література

1. Вимоги до уроку в спеціальній школі для дітей з вадами інтелекту / Укл. Миронова С.П. // Методичні рекомендації. - Кам'янець-Подільський, 1998. – 24 с.

2. Липа В.О., Одинченко Л.К. Вивчення географії України в допоміжній школі // Дефектологія. – 1998 . – № 3,4.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Навчальні програми для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchannya-ditej-u-specialnih-zakladah-osviti/osvita-ditej-z-osoblivimi-potrebami/navchalni-programi/korekcionni-programi/dlya-ditej-z-porushennyami-intelektualnogo-rozvitku>

2. Збірник освітніх ресурсів (I частина, II частина, III частина). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchannya-ditej-u-specialnih-zakladah-osviti/osvita-ditej-z-osoblivimi-potrebami/navchalni->

	programi/korekcionni-programi/dlya-ditej-z-porushennyami-intelektualnogo-rozvitku 3. Підручники для осіб з особливими освітніми потребами. URL. https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/9-klas/28-pdruchniki-dlya-osb-z-osoblivimi-osvtnmi-potrebami/ 4. Ресурсний центр з підтримки інклюзивної освіти ЗІППО. URL. http://zakinppo.org.ua/centri/oblasnij-resursnij-centr-z-pidtrimki-inkluzivnoi-osviti/metodichni-materiali
Матеріально-технічне забезпечення	<i>Аудиторія теоретичного навчання, лабораторне обладнання, навчальні стенди, проектор, ноутбук, смартфон, наукова література, презентаційні матеріали</i>